

Sygn. akt IV KK 363/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSN Roman Sądej (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

w sprawie R. B.,

skazanego z art. 278 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 27 listopada 2014 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 21 stycznia 2014 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 21 stycznia 2014 r. R. B. został uznany za winnego popełnienia występku z art. 278 § 1 k.k. i wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 10 zł każda; wykonanie kary pozbawienia wolności zostało warunkowo zawieszona na okres 5 lat i na ten czas oskarżony oddany został pod dozór

kuratora; na podstawie art. 72 § 2 k.k. zobowiązano oskarżonego do naprawienia szkody oraz obciążono kosztami sądowymi.

Wyrok ten, bez zaskarżenia, uprawomocnił się w dniu 29 stycznia 2014 r. Pisemne uzasadnienie wyroku nie zostało sporządzone.

Kasację od tego wyroku, na korzyść skazanego, wniósł Prokurator Generalny. Podniósł w niej zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa procesowego – art. 366 § 1 k.p.k., polegającego na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności związanych ze stanem zdrowia psychicznego oskarżonego, określonych w art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. w sytuacji, gdy był on uprzednio trzykrotnie skazany z zastosowaniem art. 31 § 2 k.k., w wyniku czego doszło do rażącego naruszenia jego prawa do obrony, wynikającego z art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, skonkretyzowanego w postępowaniu karnym w art. 6 k.p.k.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego była oczywiście zasadna, zasługująca na uwzględnienie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

R. B. przesłuchiwany w toku dochodzenia stwierdził, że nie leczył się psychiatrycznie (k.54v). Na rozprawie jedynie potwierdził dane personalne zawarte w akcie oskarżenia (k.83), przy czym w akcie tym nie zawarto żadnych informacji o stanie jego zdrowia (k.59), a bliżej o stan ten pytany nie był. W aktach sprawy znajdowały się informacje o dotychczasowej karalności R. B., z których wynikało, że był on karany trzykrotnie, każdorazowo z zastosowaniem art. 31 § 2 k.k., a więc w warunkach znacznie ograniczonej poczytalności (k.46 i k.76).

Taki stan rzeczy, jak słusznie podniósł to Prokurator Generalny, zgodnie z art. 366 § 1 k.p.k., wręcz obligował Przewodniczącego rozprawy do bliższego wyjaśnienia kwestii związanych ze stanem zdrowia psychicznego R. B., jako że te okoliczności bez wątpienia należą do istotnych, łączących się choćby z prawem do

obrony i gwarancjami procesowymi osób, co do których zachodzą uzasadnione wątpliwości co do ich poczytalności – art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. Informacje o trzykrotnym skazaniu R. B. w warunkach art. 31 § 2 k.k., jednoznacznie wskazywały, że takie wątpliwości wystąpiły. Oczywiście, na gruncie dotychczas zgromadzonego materiału dowodowego, nie jest rzeczą Sądu kasacyjnego rozstrzygnięcie, czy były to wątpliwości implikujące obligatoryjną obronę. Jednak istota uchybienia polega na tym, że Sąd Rejonowy w ogóle to zagadnienie pominął. Nie uzyskał ani odpisów wyroków skazujących (skądinąd przez ten sam Sąd), ani odpisów opinii psychiatrycznych, ani bliższych informacji od samego R. B.

Do kasacji Prokurator Generalny dołączył odpisy trzech opinii sądowo – psychiatrycznych wydanych w uprzednich sprawach, przyjmujących znaczne ograniczenie poczytalności skazanego, generalnie na podłożu zmian organicznych OUN. Wprawdzie wszystkie te skazania dotyczą czynów o odmiennym charakterze, niż skazanie zaskarżonym kasacją wyrokiem, ale oczywistym jest, że i w niniejszej sprawie kwestia poczytalności R. B. powinna być rzetelnie wyjaśniona.

Zaniechanie tego wyjaśnienia słusznie ocenione zostało przez Prokuratora Generalnego jako rażące naruszenie art. 366 § 1 k.p.k., a potencjalnie również art. 79 § 1 pkt 3 k.p.k. oraz art. 6 k.p.k. Uchybienia te, co równie niewątpliwe, mogły mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Ten wniosek z kolei implikował uznanie, że w sprawie spełnione zostały przesłanki z art. 523 § 1 k.p.k., a zatem konieczne stało się uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W jego toku Sąd Rejonowy rozważy, czy zasadne jest jeszcze przed wyznaczeniem rozprawy dopuszczenie dowodu z opinii sądowo – psychiatrycznej i wyznaczenie obrońcy z urzędu, czy też niezbędne jest wcześniejsze przesłuchanie oskarżonego. Prawidłowe ustalenia co do stanu poczytalności R. B. *tempore criminis* pozwolą na rzetelne procedowanie i wyrokowanie. W przypadku ponownego wydania wyroku skazującego, Sąd Rejonowy nie może tracić z pola widzenia kierunku uwzględnionej kasacji, jak również treści art. 538 § 3 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w części dyspozytywnej wyroku.

